

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci

**Magdalena Vojáčková, *Rozdíly mezi evropskou a brazilskou portugalským jazykem: textová analýza, 2019,*
43 stran**

Magdalena Vojáčková si za téma své bakalářské práce zvolila porovnání evropské a brazilské varianty portugalského jazyka. Této problematice se již v minulosti věnovalo několik závěrečných prací na FF UK, nicméně na rozdíl od předešlých prací se zde autorka věnuje tomuto tématu nejen z teoretického hlediska, ale i na základě vlastní textové analýzy. Rozhodla se totiž porovnat dva překlady románu *Žert* od Milana Kundery. Toto dílo bylo přeloženo jak do evropské portugalského jazyka, tak do brazilské varianty téhož jazyka. K výběru tématu vedl diplomantku její trvalý zájem o Brazílii, již už také navštívila. Nutno také podotknout, že toto téma je poměrně náročné vzhledem k tomu, že brazilská portugalského jazyka jako jazyk velmi rozsáhlého území má mnoho podob a není úplně snadné ji definovat.

Práce je rozdělena na tři části. V první části autorka stručně popisuje historické okolnosti vzniku Brazílie (někde až zbytečně podrobně) a počátečního utváření brazilské portugalského jazyka (zmiňuje zejména vliv afrických jazyků). V následující části popisuje jednotlivé morfosyntaktické rysy, které jsou typické pro brazilskou portugalského jazyka a které ji odlišují od portugalského jazyka evropského. Zabývá se jak jevy zcela zásadními, jako jsou např. zjednodušování slovesných paradigmat, hojně využívání gerundia, nepřítomnost členu před ukazovacími zájmeny nebo větší využívání kondicionálu oproti evropské portugalského jazyka, tak i jevy spíše okrajovými, např. tvoření množného čísla substantiva *réptil*, užívání výrazů *pois não* a *é que* atd. V této části vychází diplomantka ze sekundární literatury, která sice neobsahuje příliš položek, nicméně pro účely této práce je postačující. Zahrnuje zásadní portugalské gramatiky, ale i české texty (diplomová práce, odborný článek). Tato část práce je přehledně zpracována a dobře strukturována. Autorka zde prokázala, že umí pracovat se sekundární literaturou a vybrat z ní relevantní informace.

Na rozdíl od jiných závěrečných prací věnovaných této problematice se diplomantka rozhodla věnovat také textové analýze rozdílů mezi těmito variantami portugalského jazyka a důsledně porovnala čtyřicet stran překladů románu *Žert* do evropské a brazilské portugalského jazyka. Tento postup umožnil ověřit, zda se vyskytují rozdíly popsané v teoretické části práce i v psaném textu. Některé teze se při analýze obou překladů potvrdily, např. zjednodušování slovesných paradigmat, oslovení, využívání gerundia, větší výskyt kondicionálu. Jiné rysy brazilské portugalského jazyka se v textu neobjevily, např. nedodržování shody v nominálních syntagmatech nebo používání slovesa *ter* v existenciálních a časových vazbách. Zůstává otázkou, jak si tyto rozpory vysvětlit. Jsou tyto jevy spíše regionálního charakteru, a proto se v psané brazilské portugalského jazyka nevyskytují? Nebo jde stále ještě o jevy, které se objevují pouze v nespisovném hovorovém jazyce? U obhajoby bych rád využil toho, že diplomantka v Brazílii již několikrát pobývala, a chtěl bych se jí zeptat, jestli se s těmito jevy setkává v běžné mluvené brazilské portugalského jazyka. Zajímavým jevem je postavení předmětových zájmen. Z textové analýzy vyplynulo, že o postavení předmětových zájmen v brazilské portugalského jazyka často rozhodují stylistické důvody. Ačkoli jasně převažují případy zájmen v antepozici, postpozice je také poměrně častá. Na základě uvedených příkladů nelze stanovit jasná pravidla pro postavení zájmen. Analýza jednotlivých rysů je pečlivě zdokumentována řadou příkladů z obou překladů (někdy až příliš).

Celkově lze konstatovat, že jde o poměrně zdařilou práci, která k tématu rozdílů mezi evropskou a brazilskou portugalského jazyka přispívá pečlivě vypracovanou textovou analýzou. Na základě výše uvedeného konstatuji, že bakalářská práce Magdaleny Vojáčkové splňuje požadavky kladené na tento typ práce a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji její klasifikaci v rozmezí známek výborně a velmi dobře v závislosti na výsledku obhajoby.